

Gorka Etxebarria Dueñas
Historialaria

Nitro martxa sartuta

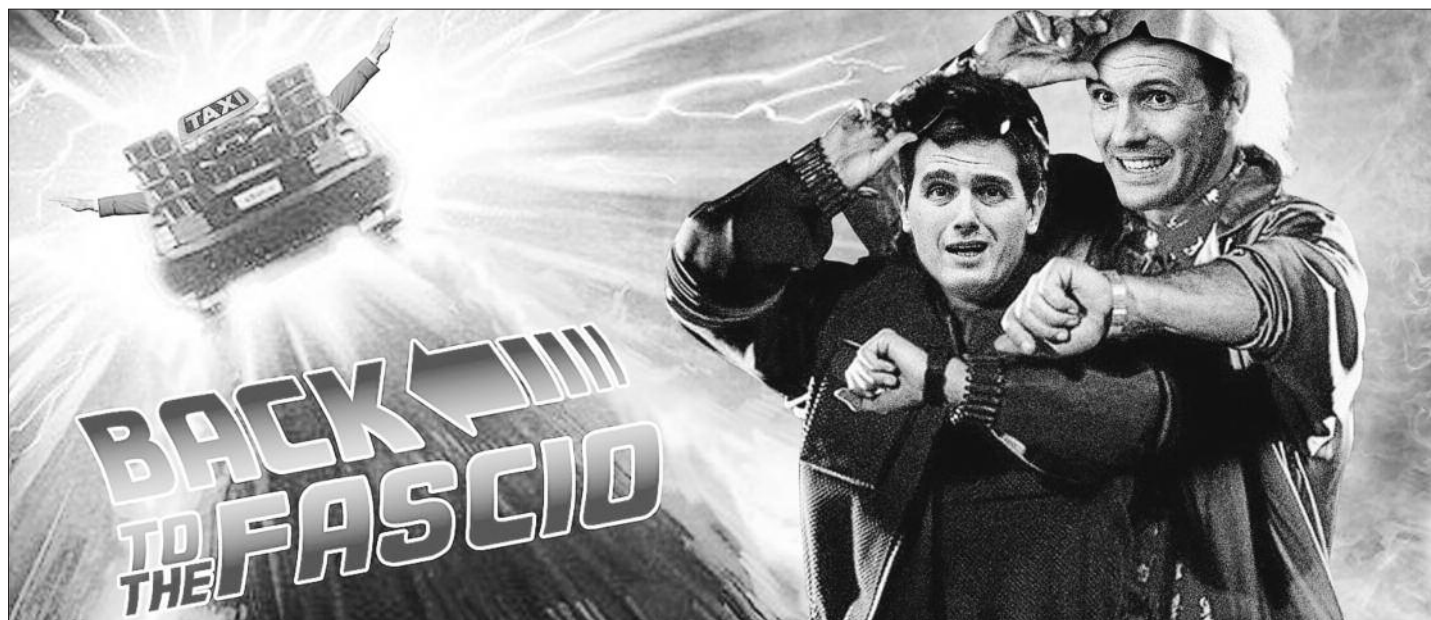
Urte luzez, politika parlamentuetan, eta ez ka-
lean, egiten dela esan digute. Totalitarioa
omen zen kaleko aktibismoa, mobilizazioa eta
eguneroko parte hartze aktiboa aldarrikapen po-
litikoetan. Gero, boterea eta haren pribilegioak
zalantzan jarri izan direnean, politikari profesio-
nalek tinko eta masiboki kalean manifestatzera deitu dituzte
herritarrak behin eta berriro... Gasteiztarrok presente dugu ka-
leak norenak diren zein argi utzi nahi izan duten. Martxoaren 3
triste haren urteurrena hurbil dugu eta txokolate katilukada
baten bueltan eguna oroitzeko gonbita egin du M3moria Gune-
ak. Aste guztian zehar, Madrilén eskuin espainiarrak egin duen
kontzentrazio ez uste bezain arrakastatsuen harira, Gasteiz-
ko alkate izan zen Teodoro Gonzalez de Zaratekin gogoratu
naiz. Errepublikazale ezkertiarra, 1931n lehenik eta berriro
1936an, Fronte Popularraren sostenguekin, agindu zuen.
Kolpistek hiriaren kontrola hartu eta hilabete gutxira, kartze-
latik aterarazi eta Azazetako mendatean erail zuten.

Badirudi espainiar eskuinak, 1930eko hamarkadan bezala,
azeleragailua zapaldu eta are nitro martxa ere sartu duela. Gi-
roa gaiztotzen ari da eta hurrengo hauteskundeak erradiogra-
fia politiko interesgarria izango dira. Hego Euskal Herrian ere,
gauza asko daude jokoan. Besteren artean, espainiar eskuin
ufadaren eragina. Ikusteko dago jeltzaleek azken hamarkadan
lortutako hegemonia kontserbadorea mantenduko duten edo,
inkestek sinetsarazi nahi diguten moduan, handitu egingo du-
ten. Izan ere, EAJren lidergoak eskuineko boto espainiarra neu-
tralizatzeko joera gero eta handiagoa izan du azken urteotan.

Egin beharreko galdera honakoa dela iruditzen zait: Espai-
niar Gobernuan epe ertainean eskuin handiaren koalizioa
ezartzen bada, zer gertatuko da Euskal Herrian? Zein aldetara
lerratuko da EAJ? Espainian eskuinaren monopolio ideologi-
ko-politiko desio duen elite ekonomikoarengana? EAJren bo-
terea hain da handia, ezen eta hori ekidin beharreko katastro-
fea den.

Behin hipotesiak plazaratzen hasita, beste agertoki bat ere
posible da. Azkenean espainiar trantsizioko oinarriak pita-
tzea eta zentro-ezkerreko koalizio batek, eskuinarekiko beldu-
rrak mobilizatuta, Konstituzioaren nolabaiteko eraberritzea
martxan jartzea. Kasu horretan ekidin beharrekoa honakoa
da: euskal herritarren ordezkari hegemonikoa ezin dira izan,
inondik inora, EAJ eta bere ideologia eta praktika kontserba-
dore-neoliberalak.

**Hainbatetan ikusi dugu (1979, 1987, 2011), jendartea
aktibatuta baldin badago, Hego Euskal Herrian sostengu
zabala lortzen dutela politika askatzaile eta demokrati-
koek.** Ezinbestekoak izango dira hemendik eta gutxira, prak-
tika neoliberalak kaltetutako guztiok elkartuko gaituzten
akordio minimoak. Baita oldarraldi kontserbadoreari eran-
tzuteko tinkotasun ideologikoa eta mobilizazioa ere. Jeltzale-
ek beti jotzen dute inguruko haizearen alde. Haize hori pre-
karizatuon, zapalduon, gutxiengotuon, disidenteon... aldera
puztea, lan gogorra izango da. Eta guk ere nitro martxa sar-
tu behar dugu lehenbailehen, eskuinetik aurreratuak izate-
rik ez badugu nahi. •

Ilustrazioa: JONBI EGURZEGI